

Cukrovary ve světě i u nás

K výrobě cukru se začala cukrová řepa využívat až na počátku 17. století.

Zásluhou šlechtitele Franze Karla Acharda (1753-1821) se zvýšila její cukernatost a byla zahájena průmyslová výroba sladidla. **První cukrovar byl otevřen pod patronací Friedricha Viléma III. Pruského ve Slezsku v roce 1802.**

Po skončení napoleonských válek došlo ve 20. letech 19. století v Evropě a také v habsburské monarchii k obnově pokusů s výrobou cukru z cukrové řepy. Přibývalo cukrovarů a začaly se stavět i ve Spojených státech amerických.

První řepný cukrovar moderního období v západní části habsburské monarchie byl založen v roce 1829 v Kostelním Vydří u Dačic na panství Karla Maxmiliána Dalberga.

Největší rozmach ale cukrovarnický průmysl zaznamenal po II. světové válce, kdy začala konzumace cukru výrazně stoupat. Zatímco v roce 1952 spotřeboval Evropan průměrně 13 kg cukru, v současné době spotřebuje 30 – 40 kg ročně.

Cukrovarnictví v datech a číslech

1787

- založena první rafinerie třtinového cukru v klášteře na Zbraslavi u Prahy

1829

- vznikl první řepný cukrovar moderního období v západní části habsburské monarchie v Kostelním Vydří u Dačic

období 1830 – 1840

- zakladatelská horečka, založeno více než 50 nových cukrovarů, také např. cukrovar v Židlochovicích

období 1840 – 1945

- nebývalý rozvoj cukrovarnictví během období vzniklo 323 cukrovarů, ale 168 jich zaniklo

po roce 1945

- znárodnění (Benešovy dekrety)

období 1945 – 1990

- naprostá devastace českého cukrovarnictví

rok 1990

v České republice je 60 cukrovarů

období 1990 – 2004

- pokles počtu cukrovarů z 60 na 10
- pokles osevní plochy ze 100 000 ha na 60 000 ha

rok 2004

- vstup České republiky do Evropské unie

rok 2006

- konec společnosti Eastern Sugar v ČR – uzavřeny 3 cukrovary

po roce 2007

- **sedm činných cukrovarů (Dobruška, České Meziříčí, Hrušovany na Jevišovku, Opava, Litovel, Prosenice a Vrbátky)**

Jeden sběratel historických pohlednic napsal:

„Cukrovary byly jedním z nejtypičtějších prvků venkovské průmyslové krajiny.“

A měl pravdu.

Jen v okolí Slavkova jich bylo několik. Zrušeny byly cukrovary ve Vyškově, Sokolnicích, Židlochovicích, Hodoníně, Břeclavi ...

Uvádím seznam cukrovarů z 80. let dvacátého století:

Pražská cukerní společnost:

Čakovice, Dolní Beřkovice, Mělník, Kostelec nad Labem, Užice, Velvary, Zvoleněves, Klobouky

Kolínské cukrovary:

Brodce nad Jizerou, Cerhenice, Čemeříčky, Český Brod, Dobrovice, Litol, Mnichovo Hradiště, Nymburk, Ovčárny, Ratiboř, Vrdy

Cukrovary Žatec:

Žatec, Doksany, Postoloprty, Lovosice

Cukrovary Hradec Králové:

Bašnice, České Meziříčí, Hrochův Týnec, Kopidlno, Nový Bydžov, Předměřice, Smiřice, Syrovátka

Cukrovary Uherské Hradiště:

Bedihošť, Břeclav, Hodonín, Hrušovany, Hulín, Němčice nad Hanou, Slavkov u Brna, Vrbátky, Všetuly, Vyškov

Cukrovary Olomouc:

Brodek u Přerova, Drahanovice, Dřevohostice, Holice, Kojetín, Litovel, Opava, Prosenice, Uničov

Seznam nemusí být úplný.

